

ΤΟΜΟΣ
VOLUME

XXIII

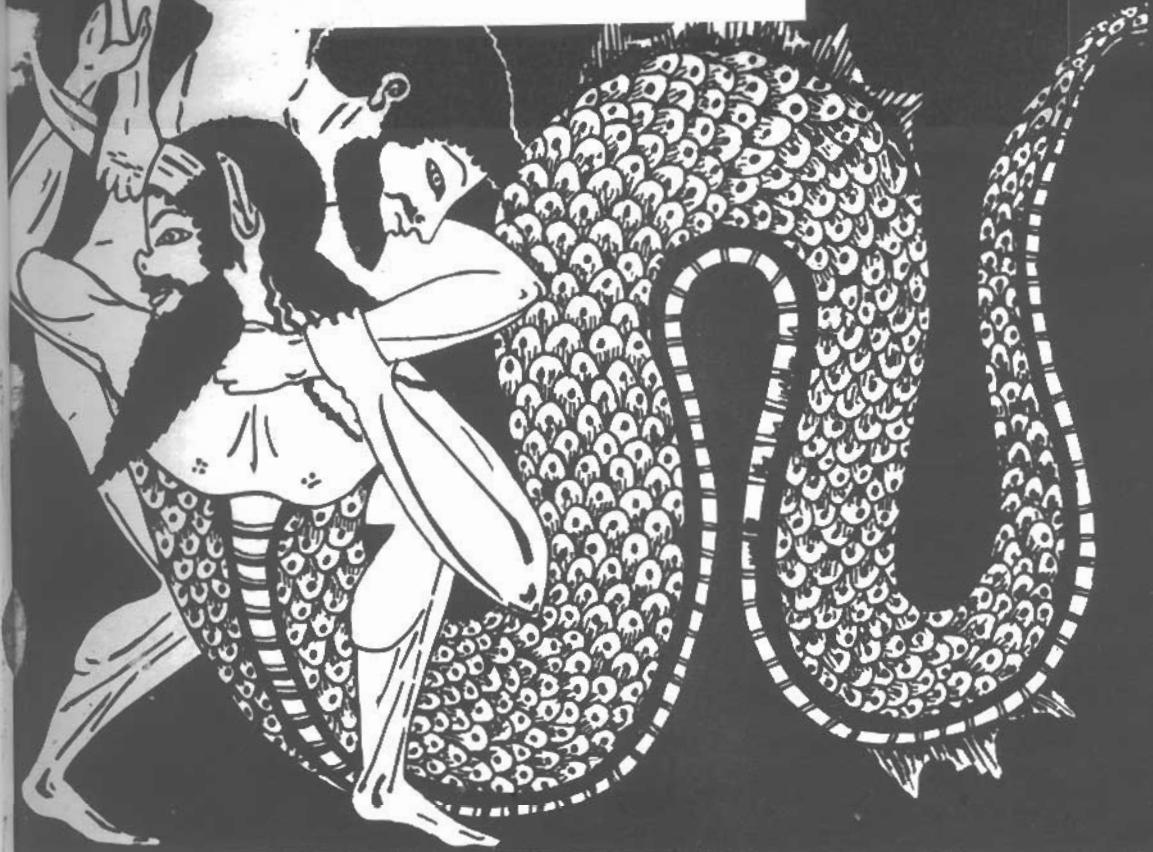
ΤΕΥΧΟΣ
NUMBER

1

ΔΕΛΤΙΟ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΕΩΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ
BULLETIN OF THE GEOLOGICAL SOCIETY OF GREECE

Ο Ηρακλής παλεύοντας με τον ποταμό - θεό Αχελώο.
Hercules fighting against River-God Acheloos.
Ψηφιακή Βιβλιοθήκη "Θεόφραστος" - Τμήμα Γεωλογίας. Α.Π.Θ.

ΑΘΗΝΑ
ATHENS

1989

Το παρόν τεύχος εκδόθηκε με την οικονομική ενίσχυση της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρικού (Δ.Ε.Η.) προς την οποία το Διοικητικό Συμβούλιο της Ελληνικής Γεωλογικής Εταιρίας εκφράζει τις θερμές του ευχαριστίες.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΕΩΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

884613

ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΛΟΓΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη "Θεόφραστος" - Τμήμα Γεωλογίας, Α.Π.Θ.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ Ε.Γ.Ε.

(που εκλέχτηκε στη Γενική Συνέλευση των μελών της Εταιρίας την 7/3/1988)

Δρ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ Δ. Αναπλ. Καθηγ. Παν/μίου Αθηνών	Πρόεδρος
Δρ. ΦΥΤΡΟΛΑΚΗΣ Ν. Αναπλ. Καθηγ. Ε.Μ.Π.	Αντ/δρος
Δρ. ΚΟΥΜΑΝΤΑΚΗΣ Ι. Αναπλ. Καθηγ. Ε.Μ.Π.	Γεν. Γραμματέας
Δρ. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ-ΔΙΑΚΑΝΤΩΝΗ Α., Επικ. Καθηγ. Παν/μίου Αθηνών	Ειδ. Γραμματέας
Δρ. ΣΚΑΡΠΕΛΗΣ Ν. Λέκτορας Παν/μίου Αθηνών	Ταμίας
Δρ. ΣΑΜΠΩ Β. Επικ. Καθηγ. Παν/μίου Αθηνών	Έφορος
Δρ. ΜΑΡΙΟΛΑΚΟΣ Η. Καθηγ. Παν/μίου Αθηνών, Πρόεδρος Δ.Σ. ΙΓΜΕ	Σύμβουλος
Δρ. ΜΙΓΚΙΡΟΣ Γ. Γεωλόγος ΙΓΜΕ	Σύμβουλος
Δρ. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Κ. Λέκτορας Παν/μίου Αθηνών, Γεν. Δ/ντης ΙΓΜΕ	Σύμβουλος
Δρ. ΤΣΙΑΜΠΑΟΣ Γ. Γεωλόγος Υπουργ. Περ. Χωρ. Διημ. Έργων	Σύμβουλος

GEOLOGICAL SOCIETY OF GREECE BOARD OF DIRECTORS

(elected at the General Assembly of the members of the Society on March 7, 1988)

Dr. PAPANIKOLAOU, D., Assoc. Prof. University of Athens	President
Dr. FYTROLAKIS, N., Assoc. Prof. National Technical University of Athens	Vice- President
Dr. KOUMANTAKIS, J., Assoc. Prof. National Technical University of Athens	Secretary- General
Dr. MARKOPOULOU- DIAKANTONI, A., Assis. Prof. University of Athens	Secretary
Dr. SKARPELIS, N., Lecturer, University of Athens	Cashier
Dr. SABOT, V., Assis Prof. University of Athens	Trustee
Dr. MARIOLAKOS, I., Prof. University of Athens, President of the Board of Inst. Geol. Min. Expl. (I.G.M.E.)	Member
Dr. MIGIROS, G., Geologist, Inst. Geol. Min Expl. (I.G.M.E.)	Member
Dr. PAPAVASILIOU, K., Lecturer, University of Athens, Director General Inst. Geol. Min Expl. (I.G.M.E.)	Member
Dr. TSIAMBAOS, G., Geologist, Ministry of Public works and Ψηφιακή Βιβλιοθήκη "Θεόφραστος" - Τμήμα Γεωλογίας. Α.Π.Θ.	Member

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Δ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ (Παν/μιο Αθηνών)
 Ν. ΦΥΤΡΟΛΑΚΗΣ (Ε.Μ.Π.)
 Γ. ΚΟΥΚΗΣ (Παν/μιο Πάτρας)
 Β. ΤΣΑΠΡΑΛΗΣ (Ι.Γ.Μ.Ε.)
 Δ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ (Υπ. Γεωργίας)
 ΣΤ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ (Ι.Γ.Μ.Ε.)
 Ν. ΣΚΑΡΠΕΛΗΣ (Παν/μιο Αθηνών)
 Α. ΓΑΛΕΟΣ (Ι.Γ.Μ.Ε.)
 Ε. ΜΩΡΑΪΤΗ (Ι.Γ.Μ.Ε.)
 Ε. ΛΕΚΚΑΣ (Παν/μιο Αθηνών)
 Ε. ΛΟΓΟΣ (Εκπρόσωπος Σ.Ε.Γ.)

Πρόεδρος	
Αντιπρόεδρος	
Γεν. Γραμματέας	
Ταμίας	
Μέλος	

THE ORGANIZING COMMITTEE

D. PAPANIKOLAOU (University of Athens)
 N. FYTROLAKIS (Nat. Tech. University of Athens)
 G. KOYKIS (University of Patras)
 V. TSAPRALIS (Inst. Geol. Min Expl.)
 D. KONSTANTINIDIS (Ministry of Agriculture)
 ST. KALOGEROPOULOS (Inst. Geol. Min Expl.)
 N. SKARPELIS (University of Athens)
 A. GALEOS (Inst. Geol. Min Expl.)
 E. MORAITI (Inst. Geol. Min Expl.)
 E. LEKKAS (University of Athens)
 E. LOGOS (Representative of the Union of
Greek Geologists)

President	
Vice-President	
Gen. Secretary	
Cashier	
Member	

Η ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Συντονιστές: Δ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ, Ν. ΦΥΤΡΟΛΑΚΗΣ, Ν. ΣΚΑΡΗΕΑΗΣ

- ΒΑΒΕΛΑΗΣ Μ. Επικ. Καθηγητής Ηαν/μίου Θεσσαλονίκης
ΒΡΕΝΟΙΟΥΔΑΟΣ Α. Αναπλ. Καθηγητής Εθν. Μετσ. Ηολυτεχνείου
BLAKE M.J.C. Dr Λ/ντης Geol. Survey California, Menlo Park, Η.Π.Α.
ΔΑΒΗ Ε. Καθηγητρια Ανατ. Γεωπονικής Σχολής Αθηνών
ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗΣ Μ. Καθηγητής Ηαν/μίου Αθηνών
ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ Σ. Επικ. Καθηγητής Ηαν/μίου Θεσσαλονίκης
DIXON J. Dr. Ηαν/μίου Edinburgh Σκωτία
ΔΟΥΤΣΟΣ Θ. Επικ. Καθηγητής Ηαν/μίου Ηατρών
ΔΡΑΚΟΠΟΥΔΑΟΣ Ι. Καθηγητής, Ηρόδορος Γεωλογικού Τμήματος Ηαν/μίου Αθηνών
JACKSON J. Dr. Ηαν/μίου Cambridge, Αγγλία
ΚΑΛΛΕΡΓΗΣ Γ. Καθηγητής, Πρόεδρος Γεωλογικού Τμήματος Ηαν/μίου Ηατρών
ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΔΑΟΣ Σ. Αρ. Γεωλόγος, Επιστ. Σύμβουλος ΗΓΜΕ
ΚΑΤΑΓΑΣ Χ. Αναπλ. Καθηγητής Ηαν/μίου Ηατρών
ΚΑΤΣΙΚΑΤΣΟΣ Γ. Καθηγητής Ηαν/μίου Ηατρών
ΚΙΣΚΥΡΑΣ Δ. Αρ. Γεωλόγος-Γεωφυσικός
ΚΟΕΡΡΕΙ. V. Dr. Ηαν/μίου Zurich, Ελβετία
ΚΟΥΚΗΣ Γ. Αναπλ. Καθηγητής Ηαν/μίου Ηατρών
ΚΟΥΜΑΝΤΑΚΗΣ Ι. Αναπλ. Καθηγητής Εθν. Μετσ. Ηολυτεχνείου
ΚΩΣΤΑΚΗΣ Γ. Αναπλ. Καθηγητής Πολυτεχνείου Κρήτης
ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Γ. Αρ. Γεωλογική Υπηρεσία Κύπρου
ΛΑΓΙΟΣ Ε. Επικ. Καθηγητής Ηαν/μίου Αθηνών
ΑΕΟΝΤΑΡΗΣ Σ. Καθηγητής Ηαν/μίου Αθηνών
ΜΑΚΡΗΣ Ι. Καθηγητής Ηαν/μίου Hamburg
ΜΑΡΙΝΟΣ Η. Αναπλ. Καθηγητής Εθν. Μετσ. Ηολυτεχνείου
ΜΑΡΙΟΛΑΚΟΣ Η. Καθηγητής Ηαν/μίου Αθηνών, Πρόεδρος Δ.Σ. ΗΓΜΕ
ΜΑΡΚΟΠΟΥΔΑΟΣ Θ. Αναπλ. Καθηγητής Πολυτεχνείου Κρήτης
ΜΑΥΡΙΔΗΣ Α. Αρ. Λιευθυντής ΗΓΜΕ
ΜΟΥΝΤΡΑΚΗΣ Δ. Αναπλ. Καθηγητής, Πρόεδρος Γεωλογικού Τμήματος Ηαν/μίου Θεσσαλονίκης
ΜΗΛΑΟΔΗΜΗΟΣ Δ. Καθηγητής Εθν. Μετσ. Ηολυτεχνείου, Πρόεδρ. Τμ. Τοπογράφων
ΜΗΑΑΤΑΤΖΗΣ Ε. Αναπλ.. Καθηγητής Ηαν/μίου Αθηνών
ΜΗΙΟΣΚΟΣ Γ. Αναπλ.. Καθηγητής Εθν. Μετσ. Ηολυτεχνείου
ΝΤΑΜΗΗΤΖΙΑΣ Σ. Αρ. Γεωλόγος ΗΓΜΕ, Ηαράτημα Θεσσαλονίκης
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Μ. Αναπλ.. Καθηγητρια Ηαν/μίου Αθηνών
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Α. Αρ. Γεωλογική Υπηρεσία Κύπρου
ΠΑΠΑΙΓΕΩΡΓΑΚΗΣ Ι. Καθηγητής Εθν. Μετσ. Ηολυτεχνείου
ΠΑΠΑΖΑΝΟΣ Β. Καθηγητής Ηαν/μίου Θεσσαλονίκης
ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ Δ. Αναπλ.. Καθηγητής Ηαν/μίου Αθηνών
ΠΑΥΑΛΗΗΣ Σ. Λέκτορας Ηαν/μίου Θεσσαλονίκης
PEARCE J.A. Dr. Ηανιπιστιμίου Newcastle upon Tyne, Αγγλία
ΠΕΡΑΙΚΑΤΣΗΣ Β. Αρ. Γεωλόγος Λιευθυντής ΗΓΜΕ
ΠΕΡΙΣΣΟΡΑΤΗΣ Κ. Αρ. Γεωλόγος ΗΓΜΕ
RIEHL H. Καθηγητής Ηαν/μίου Salzburg, Austria
ΣΙΔΕΡΗΣ Κ. Καθηγητής Ηαν/μίου Αθηνών
ΣΚΑΡΗΕΑΗΣ Ν. Λέκτορας Ηαν/μίου Αθηνών
ΣΚΟΥΝΑΚΗΣ Σ. Καθηγητής Ηαν/μίου Αθηνών
ΣΟΥΛΙΟΣ Γ. Αναπλ.. Καθηγητής Ηαν/μίου Θεσσαλονίκης
ΤΣΑΗΗΡΑΗΗΣ Β. Αρ. Γεωλόγος ΗΓΜΕ
ΤΣΟΦΑΙΑΣ Η. Αναπλ.. Καθηγητής Εθν. Μετσ. Ηολυτεχνείου
ΦΕΡΕΝΤΙΝΟΣ Γ. Επικ. Καθηγητής Ηαν/μίου Ηατρών
ΦΥΤΡΟΛΑΚΗΣ Ν. Αναπλ.. Καθηγητής Εθν. Μετσ. Ηολυτεχνείου
ΧΡΙΣΤΟΛΟΥΔΑΟΥ Γ. Ομότιμος Καθηγητής Ηαν/μίου Ηατρών
ΧΡΙΣΤΟΦΙΛΗΣ Γ. Αναπλ.. Καθηγητής Ηαν/μίου Θεσσαλονίκης
ΧΡΟΝΙΞΨΗΙΑΚΗ Βιβλιοθήκη "Θεόφραστος" Τμήμα Γεωλογίας. Α.Π.Θ.
ΨΙΑΟΒΙΚΟΣ Α. Καθηγητής Ηαν/μίου Θεσσαλονίκης
WYSS M. Καθηγητής Ηαν/μίου Colorado, Η.Π.Α.

THE SCIENTIFIC COMMITTEE

Coordinators: D. PAPANIKOLAOU, N. FYTROLAKIS, N. SKARPELIS

- VAVELIDIS M. Ass. Prof. University of Thessaloniki
VGENOPOULOS A. Ass. Prof. National Technical University
BLAKE M.J.C. Dr. Director Geol. Survey California, Menlo Park, USA
DAVI E. Prof. Higher Agrucultural School of Athens
DERMITZAKIS M. Prof. University of Athens
DIMITRIADIS S. Ass. Prof. University of Thessaloniki
DIXON J. Dr. University of Edinburg, Scotland
DOUTSOS Th. Ass. Prof. University of Patras
DRAKOPOULOS J. Prof. University of Athens
JACKSON J. Dr. University of Cambridge, England
KALLERGIS G. Prof. University of Patras
KALOGEROPOULOS S. Dr Seintific Adviser (Inst. Geol. Min Expl.)
KATAGAS Ch. Ass. Prof. University of Patras
KATSIKATSOS G. Prof. Univesity of Patras
KISKYRAS D. Dr. geologist-geophycist
KOEPPEL V. Dr. Technical University of Zurich, Switzerland
KOUKIS G. Ass. Prof. University of Patras
KOUMANTAKIS J. Ass. Prof. Technical University
KOSTAKIS G. Ass. Prof. Technical University of Chania
CONSTANTINOU J. Dr. Geological Survey of Cyprus
LAGIOS E. Ass. Prof. University of Athens
LEONTARIS S. Prof. University of Athens
MAKRIS J. Prof. University of Hamburg
MARINOS P. Ass. Prof. Technical University of Athens
MARIOLAKOS I. Prof. University of Athens, President (Inst. Geol. Min Expl.)
MARKOPOULOS TH. Ass. Prof. Technical University of Chania
MAVRIDIS A. Dr. Director (Inst. Geol. Min Expl.)
MOUNTAKIS D. Prof. University of Thessaloniki
BALODIMOS D. Prof. National Technical University
BALTATZIS E. Ass. Prof. University of Athens
MPOSKOS E. Ass. Prof. National Technical University
DABITZIAS S. Dr. Geologist, Thessaloniki Branch (Inst. Geol. Min Expl.)
ECONOMOU M. Ass. Prof. University of Athens
PANAGIOTOU A. Dr. Geological Survey of Cyprus
PAPAGEORGAKIS J. Prof. National Technical University
PAPAZACHOS B. Prof. University of Thessaloniki
PAPANIKOLAOU D. Ass. Prof. University of Athens
PAVLIDIS S. Lecturer University of Thessaloniki
PEARCE J.A. Dr. University of Newcastle Upon Tyne U.K.
PERDIKATSIS B. Dr. Geologist, Director (Inst. Geol. Min Expl.)
PERISSORATIS C. Dr. Geologist (Inst. Geol. Min Expl.)
RIEDL H. Prof. University of Saltzburg
SIDERIS C. Prof. University of Athens
SKARPELIS N. Lecturer University of Athens
SKOUNAKIS S. Prof. University of Athens
SOULIOS G. Ass. Prof. University of Thessaloniki
TSAPRALIS V. Dr. Geologist (Inst. Geol. Min Expl.)
TSOFLIAS P. Ass. Prof. National Technical University
FERENTINOS G. Ass. Prof. University of Patras
FYTROLAKIS N. Ass. Prof. National Technical University
CHRISTODOULOU G. Emer. Prof. University of Patras
CHRISTOFIDES G. Ass. Prof. University of Thessaloniki
CHRONIS G. Dr. Geologist, National Centre Marine Research
PSILOVIKOS A. Prof. University of Thessaloniki
WYSS Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Θεόφραστος Τμήμα Γεωλογίας, Α.Π.Θ.

Ομιλία του Προέδρου της Ελληνικής Γεωλογικής Εταιρίας και της Οργανωτικής Επιτροπής του Συνέδριου

Επικ. καθηγητή Δ. Παπανικολάου

Υστερά από δύο χρόνια ξαναβρισκόμαστε στην αίθουσα αυτή του Πανεπιστημίου Αθηνών για το 4ο Επιστημονικό Συνέδριο της Ελληνικής Γεωλογικής Εταιρίας. Είναι μεγάλη η χαρά και η ικανοποίηση που βλέπουμε ένα τόσο μεγάλο αριθμό συνέδρων τόσο από την Ελλάδα (πάνω από 550 εγγραφές) όσο και από το εξωτερικό (πάνω από 80 εγγραφές) να συμμετέχουν σε ένα καθαρά επιστημονικό συνέδριο με παρουσιάσεις πρωτότυπων ανακοινώσεων σχετικά με τη γεωλογία της Ελλάδας και του ευρύτερου Μεσογειακού χώρου.

Στην προσπάθεια βελτίωσης του επιπέδου των συνεδριών της Εταιρίας αυξήσαμε τα μέλη της επιστημονικής επιτροπής ώστε να καλύπτονται περισσότεροι κλάδοι γεωεπιστημών και ταυτόχρονα να υπάρχει δυνατότητα έκφραση γνώμης από δύο ή και τρεις ειδικούς για κάθε περίπτωση. Η οργανωτική Επιτροπή ευχαριστεί θερμά τους κριτές χωρίς την υπεύθυνη και δύσκολη εργασία των οποίων δεν θα ήταν δυνατή η εξασφάλιση της πρωτοτυπίας και της ποιότητας των ανακοινώσεων. Τα παρακάτω γενικά στατιστικά στοιχεία δείχνουν την προσπάθεια και πιστοποιούν την ταυτότητα του 4ου συνέδριου.

Κατατέθηκαν 122 πλήρη κείμενα εργασιών για ανακοίνωση και δημοσίευση στο Δελτίο της Εταιρίας. Από αυτές: (1) Έγιναν αποδεκτές για ανακοίνωση και για δημοσίευση ως είχαν ή με μικρές επουσιώδεις τροποποιήσεις 66 εργασίες (ποσοστό 54%). (2) Έγιναν αποδεκτές για ανακοίνωση αλλά όχι και για δημοσίευση εάν δεν προηγηθούν μεγάλες τροποποιήσεις στα κείμενα 37 εργασίες (ποσοστό 30%). (3) Δεν εγιναν αποδεκτές 19 εργασίες (ποσοστό 16%).

Η επιτυχία του συνεδρίου εξαρτάται εκτός από την επιστημονική στάθμη των ανακοινώσεων και από την οικονομική ενίσχυση της εταιρίας από διάφορους φορείς. Ιδιαίτερα καθοριστική είναι η συμβολή της ΔΕΗ η οποία μας εξασφάλισε ποσόν 2.000.000 δρχ. για την δημοσίευση των πρακτικών. Το συνέδριο ενισχύθηκε ακόμη από το Υπουργείο Πολιτισμού με 450.000 δρχ., τον Οργανισμό Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (ΟΑΣΠ) με 500.000 δρχ. το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο με 250.000 δρχ. την ΕΛΣΙ με 100.000 και την ΑΕΕΜΒΜ με 50.000 δρχ. Επίσης σημαντική ήταν η βοήθεια του ΙΓΜΕ και της Εθνικής Τράπεζας.

Εκτός από τις περίπου 100 ανακοινώσεις το 4ο συνέδριο περιλαμβάνει και μία ειδική συνεδρία ενημέρωσης από επιστημονικούς φορείς γεωλογικής επιστημονικής ερευνας και εφαρμογών (ΙΓΜΕ, ΔΕΠ, ΟΑΣΠ, ΕΚΘΕ, Υπουργείο Γεωργίας, ΥΠΕΧΩΔΕ, κ.λ.π.). Φυσικά σημαντική είναι η διενέργεια και παλι εκδρομών, μιας τριήμερης προσυνεδριακής στην Πελοπόννησο που ήδη έγινε με συμμετοχή 12 συνέδρων και μιας τριήμερης μετασυνεδριακής στην Δυτική Θεσσαλία με περίπου 35 συνέδρους.

Μια σημαντική σε διεθνές επίπεδο παράλληλη εκδήλωση είναι η δεύτερη περιφερειακή συνάντηση εκπροσώπων των εθνικών επιτροπών για τα προγράμματα Διεθνούς Γεωλογικής Συαχέτισης (IGCP) της UNESCO που γίνεται στο χώρο του συνέδριου στην οποία έχουμε την ευχαριστηση να φιλοξενούμε και τον Γενικό Γραμματέα IGCP Dr. E. Dudich.

Τελειώνοντας, σας ευχαριστούμε όλους για την συμμετοχή σας στο συνέδριο παρακαλούμε τους συγγραφείς των εργασιών να έχουν στείλει τα τελικά προς δημοσίευση κείμενα το αργότερο έως την 1η Αυγούστου 1990, ώστε να γίνει πλέον το 1990 στην Θεσσαλονίκη.

Α'
ΓΕΝΙΚΗ, ΤΕΚΤΟΝΙΚΗ
ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΓΕΩΛΟΓΙΑ